

ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА

УДК 78.03(477)

DOI 10.31494/2412-9208-2018-1-2-245-255

Professional training of the future specialist in the XXI century

Професійна підготовка майбутнього фахівця XXI століття

Valentyna Belikova,

candidate of art, associate professor

Валентина Бєлікова,

кандидат мистецтвознавства,
доцент

<https://orcid.org/0000-0001-8056-2799>

citystylekr@gmail.com

Kyvyi Rih State

Pedagogical University

✉ 54 Gagarina Ave,

*Kyvyi Rih, Dnipropetrovsk region,
50074*

Криворізький державний

педагогічний університет

✉ пр. Гагаріна, 54

*м. Кривий Ріг, Дніпропетровська
обл., 50074*

Original manuscript received August 19, 2018

Revised manuscript accepted September 27, 2018

ABSTRACT

At the turn of the XX – the beginning of the XXI century, such worldview views that today determine the further development of the political, economic, social and cultural life of the people of Ukraine and of the progressive world community are manifested in contemporary society.

The main issue facing the current educators is the training of high-quality future higher education specialists.

The materials of the proposed article provide information on holding scientific and practical conferences for the period of the last academic year.

Analyzing recent research, the author examines various scientific approaches in the process of preparing I. Pyatnitskaya-Pozdnyakova (Mykolaiv), which highlights the cultural approach to teaching the discipline "Art Culture", which students of art faculties are studying at the recent courses.

The scientist proposes to apply integrative processes in the educational space of artistic education.

The use of integrative processes in pedagogical activity is also proposed by O. Belikov, considering the competence of a future specialist as one of the most important factors in the successful creative work of a musical tutor in a group with preschoolers.

V. Belikova distinguishes the competencies of a young specialist: musical awareness; methodological component; Performing activity of a specialist; musical information opportunity.

V. Belikova proposes to start the training of a future specialist in the first course of human rights at the university. In her opinion, such educational discipline as "The History of Ukrainian Music" enables the use of various musical material (musical folklore and contemporary musical opuses) that emotionally influences the person, helps to develop its general capabilities and purely professional creative abilities.

Thinking of the possibility of combining several areas of the educational system, V. Belikova notes that the renovation of the present educational space involves the

active use of new musical works intended for children and youth (both their performance and the perception of children), offers the use of the latest technologies (DVDs) that are screened children's plays of puppet theaters with interesting fairy tales.

In the section "Conclusions" V. Belikova offers factual musical material, which will help the future specialist in his interesting professional work.

Keywords: *updating, educational discipline, combination, professional training, future specialist.*

Постановка проблеми. На межі XX – початку XXI століття в сучасному суспільстві проявились такі світоглядні погляди, які сьогодні визначають подальший розвиток політичного, економічного, соціально-культурного життя народу України та усієї прогресивної світової спільноти.

Епохальні події XX століття вплинули на розвиток різних країн світу і України також. Передусім: протиріччя, що виявилися в політичному та економічному процесах розвитку народів різних країн; страшні воєнні події 1939-1945 років; повоєнні відбудови зруйнованих земель; утворення грандіозних корпоративних об'єднань у межах однієї країни та декількох держав; надзвичайні дослідження науковців-екологів, пов'язані з майбутнім виживанням людства й усього живого на планеті; активна технізація сьогоденного виробництва тощо вживають перед нинішніми освітянами головне питання – якісне професійне формування майбутніх фахівців вищої школи.

Зазначимо, що питання стану й професійної підготовки майбутніх фахівців дуже активно обговорюються українськими освітянами-вченими на науково-практичних конференціях різного рівня. Тільки за останній навчальний рік у країні були проведені такі конференції: XI Міжнародна науково-практична конференція (м. Миколаїв, 10-11 листопада 2017 р.); IV Міжнародна науково-практична конференція (м. Суми, 07 грудня 2017 р.); II Міжнародна науково-практична конференція (м. Кропивницький, 13-14 грудня 2017 р.); IV Міжнародна науково-практична конференція (м. Кропивницький, 17-19 квітня 2018 р.); I Всеукраїнська науково-практична конференція (м. Кривий Ріг, 16 листопада 2017 р.); IV Всеукраїнська науково-практична конференція (м. Хмельницький, 26 квітня 2018 р.).

Українські науковці, спілкуючись із колегами Польщі разом з Державною вищою Професійною школою м. Коніні 15 червня 2018 р. провели науково-практичну конференцію в м. Дрогобичі; з австрійськими освітянами 19-20 квітня 2018 р. був проведений III-й Міжнародний науковий конгрес молодих учених Європи і Азії (Відень-Київ). Не випадково доктор педагогічних наук В. Іванов зазначав, що в період обговорення освітянської проблеми освіти в країні здійснюється "народження нового типу культури і загального прогресу", у який "залежить від діяльності та духовності людини будь-якої професії" [Іванов, 2006: 20], що, на наш погляд, є одним із найважливіших пріоритетів людського середовища XXI століття.

Окреслена таким чином ситуація обговорення питання

професійної підготовки майбутніх фахівців отримала підтримку не тільки у освітан України, а й у науковців західноєвропейських регіонів.

Аналіз останніх досліджень. Огляд наукових доробок провідних українських науковців-освітан дозволяє засвідчити, що проблема підготовки майбутніх фахівців активно розробляється в роки другої половини ХХ ст. та початку ХХІ ст. (О. Бузова, Л. Лимаренко, О. Ляшенко, О. Олексюк, А. Растрюгіна, О. Рудницька, О. Соколова, Т. Стратан, О. Щолокова та інші).

Знайомство з відібраною літературою дає можливість підкреслити той факт, що аспекти обговорення цієї проблеми різноманітні. Це зумовлено, з одного боку, актуальністю висунутої проблеми, а з іншого боку, – величезною вагомістю цілісної системи освіти так необхідної в контексті загальної наукової класифікації як такої.

Мета пропонованої статті полягає у висвітленні різноманітних наукових підходів професійної підготовки майбутнього фахівця, розвитку його потенційних творчих можливостей у процесі всього періоду навчання у ВНЗ.

Осмілюючи різні підходи в процесі підготовки майбутніх фахівців, підкреслимо, що І.П'ятницька-Позднякова значну увагу приділяє інтеграції знань при вивченні навчальної дисципліни “Художня культура”.

Дійсно, названа навчальна дисципліна викладається на останніх курсах навчання студентів мистецьких факультетів і слугує певним підсумком підготовки молодого фахівця для виконання своїх педагогічних обов'язків. Можна сказати, що інтегративні процеси в цьому випадку пов'язані із використанням отриманих раніше знань у контексті вимог самої “Художньої культури” як дисципліни культурологічного спрямування.

Застосування процесів інтеграції в педагогічній діяльності пропонує і кандидат педагогічних наук О. Белікова, яка розглядає компетентність майбутнього фахівця одним із найважливіших факторів успішної роботи музичного вихователя в групі з дошкільнятами. На думку дослідниці, компетентність майбутнього фахівця з музичного виховання дошкільнят має такі складові, як:

– музикознавча обізнаність, що ґрунтується на вмінні аналізувати музичні твори;

– методична складова, що підкреслює знання й вміння аналізувати різні методичні програми (Е. Далькроза, Д. Кабалевський, З. Кодай, К. Орф, сучасні українські автори);

– виконавська діяльність, яка розглядається крізь призму вміння фахівця викликати зацікавленість дітей до різних видів музичної діяльності;

– музично-інформаційна можливість, яка містить загальні знання про музику з метою розширення музично-орієнтаційного горизонту дитини тощо [Белікова О., 2017: 78].

Як підкреслює науковець, перелічені складові компетенції фахівця (подані навіть у такому обсязі) дають можливість майбутньому

вихователю застосовувати отримані знання про різноманітні мистецькі напрямки для утворення нових цікавих методичних заходів (музичну розповідь, музичну гру, міні музичні танцювальні номери тощо) [Белікова О., 2017:78].

На нашу думку, певну увагу для підготовки майбутніх фахівців слід приділити на всіх курсах. Розглянемо цю тезу.

Так, для студентів I курсу мистецького факультету КДПУ пропонується дисципліна з історико-теоретичного циклу “Історія української музики”. Звісно, що вона має колосальну значущість для формування як загальної культури молодого людини, так і для спеціальної її підготовки.

У контексті історичного та культурологічного аспектів історія музики (українська, західноєвропейська та російська, що вивчається на I-III курсах) має величезне значення.

Особливої актуальності, на наш погляд, заслуговує тема з циклу історії української музики, що висвітлює творчість сучасних композиторів, твори яких призначені для дітей та юнацтва. Наша позиція зумовлена тим, що на межі XX та XXI століть значна увага музикантів (композиторів, співаків, виконавців-інструменталістів) приділяється музичному фольклору.

Звісно, з часом історичні події, справжній фактологічний матеріал (яким і є музичні етнографічні зразки) отримує оновлене звучання й сприймається досить емоційно. Про це свідчать нотні тексти О. Нежигая, М. Скорика, Є. Станковича, Б. Фільц та інших авторів [Белікова В., 2006].

Продовжуючи осмислювати підготовку сучасних майбутніх фахівців, вважаємо цікавим і науково виправданим є поєднання на одному факультеті студентів двох педагогічних напрямків: психолого-педагогічної і мистецької освіти в стінах Бердянського державного педагогічного університету. Адже музичне мистецтво завжди було і залишається й сьогодні одним із значущих навчальних дисциплін у системі гуманітарної художньо-естетичної освіти.

Підкреслимо, що психолого-педагогічні аспекти осмислення конкретної думки використовуються і в музичній практиці, наприклад, у процесі інтерпретації (лат. *interpretatio* – роз’янення, тлумачення) [МЭС, 1990: 214] нотного тексту або при обговоренні музичного виконання.

Повертаючись до усвідомлення наявного в Бердянському університеті факту поєднання двох напрямів, можна сказати, що останнє продиктовано часом, розвитком цілісної освітньої системи як такої.

Прикладом для поєднання двох видів художньої діяльності є творча діяльність таких відомих митців, як О. Скрябіна та М. Чюрльоніса, які поєднували у своїх творах музичні інтонації та живописні замальовки. На межі XX-XXI століть вони слугують яскравими проявами самобутніх утворень, що активно застосовуються на музичних фестивалях міжнародного рівня (наприклад, музичне та дизайнерське оформлення музичного свята “Слов’янський базар – 2018” у Вітебську).

Крім цього, давно звичним стало і життя сучасних дитячих

музичних шкіл, в освітньому процесі яких давно застосовують такі навчальні дисципліни: “Образотворче мистецтво”, “Хореографія”, “Іноземна мова”.

Ураховуючи вищевикладений матеріал, досвід роботи (50 років) зі студентами музично-педагогічного та мистецького факультетів КДПУ, знайомство із освітньо-виховною роботою у Греції, Фінляндії, країнах Прибалтії, можна сказати, що музично-виховна робота у ДМШ та закладах вищої освіти (коледжах, університетах) певним чином активізувалася, але успіхи її ще не можна вважати задовільними тому, що “ідея залучення дітей та молоді до світу краси ще не набула достатнього усвідомлення серед (самих – В. Б.) працівників освіти” [Бутенко, 2006: 48].

Не змін, а довгоочікуваного оновлення потребує фактологічний музичний матеріал. Наприклад: компакт-диски із звітними концертами дитячих хорових колективів та вокально-інструментальних ансамблів; DVD, які екранізують спектаклі лялькових театрів (Запорізького, Криворізького тощо) з казковими сюжетами.

Студентська молодь, вивчаючи музику сучасних українських композиторів, призначених для дітей та юнацтва, ще не має можливості прослухати й одночасно подивитись на DVD дитячу оперу Б. Фільц “Лісова школа”. А опера вже звучить!

Така ситуація ще раз підтверджує: не зміни, а довгоочікуване оновлення потребує фактологічний музичний матеріал (пісенний, інструментальний). До такої думки приходять і професор, член-кореспондент АПН України В. Бутенко, підкреслюючи те, що “сфера освіти, навчання і виховання... потребує свого суттєвого оновлення” [Бутенко, 2006: 45].

Зазначимо, що успішність підготовки майбутнього молодого фахівця мистецького спрямування (наприклад, музиканта) буде досягнута при використанні необхідного музичного багажу, кількісна обмеженість якого була зумовлена історичними періодами в Україні 2008-2018 років.

Та, незважаючи на це, вважаємо за необхідне запропонувати назви нотного матеріалу, який знадобиться молодому фахівцеві в його роботі: муз. Боевої Н. Музичні вітання. П'єси для фортепіано. Дитячий альбом; муз. Бриліної Е. Б. Оленка маленька. Пісні для дітей в супроводі фортепіано. – Вінниця: Нова книга, 2010. – 80 с.; муз. Гончарук О. Произведения для фортепиано. – Кременная: 2009. – 41 с.; Детский мир. Фортепианные пьесы для детей. – Кременная: 2010. – 10 с.; муз. Мартинюк В. Хорові твори для мішаного хору (Яблунова солов'їна, Молось за Україну, Радуйся, земле). – Дніпропетровськ: 2001. – 20 с.; муз. Нежигая О. Твори для фортепіано. Випуск 3. – Дніпро: Ліра, 2017. – 38 с.; Твори для фортепіано. Вип. 2. – Дніпропетровськ, 2012. – 64 с.; муз. Польового О. Іграшки. – Вінниця: ТОВ “Нілан-ЛТД”, 2014. – 36 с.

Твори пропонованих авторів можуть бути застосовані як у процесі слухання музики в ЗЗО, так і в коледжі та на факультеті мистецтв.

Проблему професійної підготовки майбутніх фахівців обмірковує доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри культурології Херсонського державного університету Л. Лимаренко.

У сьогоденному бутті, коли відбуваються значні процеси становлення нового суспільства в Україні та за її межами, професія культуролога стає все більше необхідною й актуальною.

У Херсонському державному університеті є дисципліни для самостійного вибору студентів, більшість з яких обирають саме театрального спрямування. Визначення такого навчального профілю не випадкове. Розвиток історії театрального мистецтва засвідчує про те, що мистецтво театру завжди користувалося великим попитом. Адже візуальне сприйняття театральної гри актора, його словесний вислів з певним особистим відчуттям значно впливає на театрального глядача, допомагає останньому усвідомити свою сутність, знайти відповіді на важливі життєві питання.

Як відзначає В. Бокань, культурологія – це дисципліна, яка “об’єднує культурно-мистецькі дисципліни..., надає можливість студентам цілісно осягнути культурологічне сприйняття світу і діяльності світу” [Бокань, 2000].

Дійсно, культурологія як навчальна дисципліна спрямовує майбутнього спеціаліста на особистісну культуротворчу орієнтацію в сьогоденному житті, осмислення всієї сукупності культурних цінностей людства, взаємопорозуміння і ведення цікавого діалогу з представниками театральної сцени народів інших країн.

Висвітлюючи мету пропонованої статті, Л. Лимаренко доходить до висновку про те, що “мистецтво театру ставить у центр уваги власне особистість студента – майбутнього культуролога”, який “уміє креативно розв’язувати складні соціокультурні протиріччя, може визначати цілі й цінності свого життя” [Лимаренко, 2017], що робить його лідером у суспільному та театральному житті.

Зазначимо, що звернення до аспекту культурологічного спрямування в рамках заявленої теми (“Професійна підготовка майбутніх культурологів засобами театрального мистецтва”) зумовлена тим, що національна культура сьогодні розглядається та сприймається як своєрідний символ соціальних змін у суспільстві. У цьому напрямку працюють і державні установи Національної Академії наук України (Інститут історії, Інститут мистецтвознавства, етнології і фольклористики ім. М. Т. Рильського тощо), відомі в Україні вчені М. Гончаренко, І. Дзюба, П. Толочко та інші.

Розглядаючи вдосконалення мистецького освітнього простору у ВНЗ, проблему професійної підготовки майбутнього фахівця, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри вокально-хорових дисциплін та методики музичного виховання Центрально-українського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка А. Растрігіна підкреслює, що мистецька професійна освіта є однією з найважливіших галузей цілісної освітньої системи, завдяки якій

здійснюється розвиток “інноваційно-творчого потенціалу фахівця, від особистісної соціальної й професійної самоактуалізації та самореалізації якого в значній мірі залежить духовно-культурне становлення та життєтворчість майбутнього спеціаліста” [Растригіна, 2018: 33].

У контексті означеної мети представленої статті, А. Растригіна висвітлює використання різного роду цифрових технологій для навчання, професійної діяльності, що “передбачає інформаційну грамотність, комунікацію”, які необхідні для спілкування з іншою особою, “досягнення особистих соціальних чи професійних цілей тощо” [Растригіна, 2018].

Згідно з кваліфікаційною характеристикою освітня програма “учитель музичного мистецтва” вимагає від педагога загальноосвітньої школи здатності “вирішувати завдання підготовки компетентного в мистецькій галузі фахівця без наявності у нього інноваційних фахово спрямованих компетенцій, розвиток яких поза художньо-творчою діяльністю в тому числі іншому виді мистецтва неможливий” [Растригіна, 2018: 35]. Адже, як підкреслює Б. Неменський, учителю музики загальноосвітньої школи, крім “науковості”, у процесі досягнення висунутої ним мети уроку, необхідно передбачити “ще і художню, як другий, рівнозначний дидактичний принцип загальної дидактики..., тоді з’явиться як один з основних рівноправних методів пізнання, шлях освоєння змісту через проживання – шлях мистецтв” [Неменський, 1999: 17-26].

На думку А. Растригіної, однією з форм оновлення підготовки майбутнього фахівця мистецького спрямування є звернення до новітніх технологій (digital art), що розглядається як “художньо-творча діяльність, в основу якої покладено використання інформаційних технологій і результатом якого є мистецький твір у цифровій формі” [Красильников].

Звісно, що в сучасній художній практиці, пов’язаній з використанням інноваційних технологій, активно розвиваються такі напрями: електронна музика, живопис, графіка, дизайн тощо. Прикладом до сказаного слугує музична творчість білоруського гітариста В. Дідюлі. Пропоновані ним композиції поєднують у собі традиції виконання інструментальної гітарної музики із сучасними обробками інтонацій музичного фольклору, що викликає її осучаснення, уважне вслуховування у використання фольклорних зразків музики народів інших країн (результат гастрольних концертів).

Продовжуючи висвітлювати погляди українських учених про сучасну фахову підготовку майбутніх фахівців, звернемося до статті доктора педагогічних наук, професора, завідувача кафедри музично-теоретичних та інструментальних дисциплін Центрально-українського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка “Модель формування наукової компетентності майбутніх учителів хореографії у процесі фахової підготовки” Володимира Федоровича Черкасова, який за мету ставить висвітлити “модель формування наукової компетентності майбутніх учителів хореографії у процесі фахової підготовки” [Черкасов, 2018: 48].

Науковець тлумачить дефініцію “модель” з точки хору філософської науки і розглядає її як систему знань “про іншу систему, уявлення будь-якого реального процесу, явища або концепції” [Черкасов, 2018: 48].

“Наукову компетентність” В. Черкасов визначає як “якість учителя, який володіє методикою науково-педагогічних досліджень”. “Фахову підготовку” вчений розглядає як “опанування студентами вищих навчальних закладів мистецького спрямування змістом, професійно-орієнтованих дисциплін та основами наукових досліджень” [Черкасов, 2018: 48]. На наш погляд, розгляд моделі як квінтесенції наукового підходу до пізнання будь-якого явища, поданий у праці, заслуговує особливої уваги. Адже з'ясування та усвідомлення моделі як комплексу структурних компонентів є надзвичайно важливим процесом. Таке розуміння моделі дозволяє при необхідності виокремити певну структурну одиницю і вивчити її окремо й поєднати всі структурні компоненти в єдине ціле для з'ясування, наприклад, загальної властивості досліджуваного явища.

В. Черкасов визначає три блоки, які відображають зміст моделі:

– перший (методологічно-цільовий) фіксує мету, наукові підходи, основні принципи, що забезпечують методологічну основу досліджуваної проблеми;

– другий (змістовно-процесуальний) визначає суб'єктів наукової діяльності (викладача, студентів, реципієнта тощо). До другого блоку вчений відносить методи наукового дослідження як традиційні (аналіз, сума результатів дослідження), так і нові, що забезпечує досягнення високих показників у навчанні. Науковець допускає використання елементів акробатики, напівакробатики, вправ спортивно-гімнастичного стилю, а також спеціальних тренувальних рухів для роботи конкретної групи м'язів, що необхідно для студентів хореографічного відділення.

– третій (оцінно-результативний) містить критерії, рівні, підкреслює кінцевий результат дослідження. Учений виокремлює критерії дослідження, підкреслює мотиваційно-ціннісний, когнітивно-інтелектуальний та практико-діяльнісний підходи. Критерії дослідження відіграють значну роль у розвитку пізнавального інтересу, що впливає на формування наукової компетентності фахівця як такої. Останнє уможливорює запровадження необхідних організаційних умов, серед яких створення творчо-освітнього середовища є вкрай необхідним моментом [Черкасов, 2018] для студентів інших факультетів університету.

Висновки та подальші перспективи дослідження в зазначеному напрямку. Огляд відібраних наукових доробок українських вчених-викладачів свідчить про те, що якісна підготовка майбутніх фахівців у сучасному мистецько-освітньому просторі є надзвичайно серйозною й актуальною. Вона знаходиться в центрі уваги науковців різних наукових напрямків, що пов'язані із викладанням таких навчальних дисциплін, як “Художня культура”, “Культурологія”, “Методика підготовки музичного виховання”, “Історія української музики” тощо. Учені піднімають

питання загально-теоретичного значення, завдяки чому здійснюється можливість побудови ідеальних умов для формування особистості високої культури епохи третього тисячоліття.

Література

1.Белікова В. В. Оновлення змісту навчальної дисципліни "Історія української музики" / Валентина Венедиктівна Белікова. – Науковий вісник Миколаївського державного університету: Збірник наукових праць. Випуск 12. Педагогічні науки: У 3-х т. – Миколаїв: МДУ, 2006. – Т. 3. – 262 с.

2.Белікова О. А. Професійна компетентність вихователя у музичному вихованні дошкільників / Олена Аркадіївна Белікова – Наукові записки / Ред. кол.: В. Ф. Черкасов, В. В. Радул, Н. С. Савченко та ін. – Випуск 155. – Серія: Педагогічні науки. – Кропивницький: КДПУ ім. В. Винниченка, 2017. – 306 с.

3.Бокань В. Культурологія: навчальний посібник / Володимир Андрійович Бокань. – Київ: МАУП, 2000. – 136 с.

4.Бутенко В. Г. Художньо-естетична освіта молоді та шляхи її модернізації / В. Г. Бутенко. – Науковий вісник Миколаївського державного університету: Збірник наукових праць. Випуск 12. Педагогічні науки: У 3-х т. – Миколаїв: МДУ, 2006. – Т. 3. – 262 с.

5.Іванов В. Ф. Освіта третього тисячоліття як процес / В. Ф. Іванов. – Науковий вісник Миколаївського державного університету: Збірник наукових праць. Випуск 12. Педагогічні науки: У 3-х т. – Миколаїв: МДУ, 2006. – Т. 3. – 262 с.

6.Красильников И. С. Цифровое искусство в теории и практике художественного образования / И. М. Красильников // Педагогика. – 2012. – №5. – С. 58-69.

7.Лимаренко Л. І. Професійна підготовка майбутніх культурологів засобами театрального мистецтва / Лідія Іванівна Лимаренко – Наукові записки / Ред. кол.: В. Ф. Черкасов, В. В. Радул, Н. С. Савченко та ін. – Випуск 155. – Серія: Педагогічні науки. – Кропивницький: КДПУ ім. В. Винниченка, 2017. – 306 с.

8.Масол Л. М. Культурологічні та психолого-педагогічні детермінанти інтеграції змісту дисциплін художньо-естетичного циклу / Людмила Михайлівна Масол. – Науковий вісник Миколаївського державного університету: Збірник наукових праць. Випуск 12. Педагогічні науки: У 3-х т. – Миколаїв: МДУ, 2006. – Т. 3. – 262 с.

9.Музыкальный энциклопедический словарь / Глав. ред. Г. В. Келдыш. – Москва: Советская энциклопедия, 1990. – 672 с.

10. Неменский Б. М. Пути очеловечивания школы / Б. М. Неменский // Новое педагогическое мышление / Под ред. А. В. Петровского. – Москва, 1999. – С. 17-26.

11. П'яницька-Позднякова І. С. Інтеграційні процеси в освітньому просторі мистецької освіти / І. С. П'яницька-Позднякова. – Науковий вісник Миколаївського державного університету: Збірник наукових праць. Випуск 12. Педагогічні науки: У 3-х т. – Миколаїв: МДУ, 2006. – Т. 3. – 262 с.

12. Растрігіна А. М. Інтеграція цифрових технологій у мистецькій освітній простір ВНЗ / Алла Миколаївна Растрігіна Іванов В. Ф. Освіта третього тисячоліття як процес / В. Ф. Іванов. – Наукові записки / Ред. кол.: В. Ф. Черкасов, В. В. Радул, Н. С. Савченко та ін. – Випуск 155. – Серія: Педагогічні науки. – Кропивницький: КДПУ ім. В. Винниченка, 2017. – 306 с.

13. Український орфографічний словник. Орфографічний словник української мови. – Вид. 3., перероб. і доп. – Київ: Довіра, 2002. – 1006 с.

14. Черкасов В. Ф. Модель формування наукової компетентності майбутніх учителів хореографії у процесі фахової підготовки / Володимир Федорович

Черкасов. – Наукові записки / Ред. кол.: В. Ф. Черкасов, В. В. Радул, Н. С. Савченко та ін. – Випуск 155. – Серія: Педагогічні науки. – Кропивницький: КДПУ ім. В. Винниченка, 2017. – 306 с.

References

1. Belikova V. (2006). Onovlennia zmistu navchalnoi dystsypliny "Istoriia ukrainskoi muzyky" [Updating the content of the discipline "History of Ukrainian Music"]. *Naukovyi visnyk Mykolaivskoho derzhavnoho universytetu. Pedahohichni nauky* [Scientific herald of Mykolaiv State University. Pedagogical sciences], 12(3) [in Ukrainian].

2. Belikova O. (2017). Profesiina kompetentnist vykhovatelya u muzychnomu vykhovanni doshkilnykiv [Professional competence of the educator in musical education of preschoolers]. *Naukovi zapysky. Pedahohichni nauky* [Scientific notes. Pedagogical sciences]. Kropivnitsky : KDPU [in Ukrainian].

3. Bokan V. (2000) Kulturologia [Culturology]. Kyiv : MAUP [in Ukrainian].

4. Butenko V. (2006). Khudozhno-estetychna osvita molodi ta shliakhy yii modernizatsii [Artistic and aesthetic education of youth and ways of its modernization]. *Naukovyi visnyk Mykolaivskoho derzhavnoho universytetu. Pedahohichni nauky* [Scientific herald of Mykolaiv State University. Pedagogical sciences], 12(3) [in Ukrainian].

5. Ivanov V. (2006). Osvita tretoho tysiacholittia yak protses [Education of the third millennium as a process] / *Naukovyi visnyk Mykolaivskoho derzhavnoho universytetu. Pedahohichni nauky* [Scientific herald of Mykolaiv State University. Pedagogical sciences], 12(3) [in Ukrainian].

6. Krasilnikov I. (2012). Tcifrovoe iskusstvo v teorii i praktike hudojestvennogo obrazovania [Digital art in the theory and practice of arts education]. – *Pedagogy*, 5, 2012 [in Russian].

7. Masol L. (2006). Kulturolohichni ta psykhologo-pedahohichni determinanty intehratsii zmistu dystsyplin khudozhno-estetychnoho tsykladu [Cultural and psychological determinants of integration of content of disciplines of the artistic and aesthetic cycle] / *Naukovyi visnyk Mykolaivskoho derzhavnoho universytetu. Pedahohichni nauky* [Scientific herald of Mykolaiv State University. Pedagogical sciences], 12(3) [in Ukrainian].

8. Muzychnyi entsyklopedychnyi slovnyk [Music Encyclopedic Dictionary]. *Moscow : Soviet Encyclopedia, 1990.*

9. Nemensky B. Puti ochelovechevanija shkoly [Ways of humanizing the school]. *Moscow, 1999* [in Russian].

10. Pyatnitska-Pozdnyakova I. (2006). Intehratsiini protsesy v osvitnomu prostori mystetskoj osvity [Integration processes in the educational space of artistic education] / *Naukovyi visnyk Mykolaivskoho derzhavnoho universytetu. Pedahohichni nauky* [Scientific herald of Mykolaiv State University. Pedagogical sciences], 12(3) [in Ukrainian].

11. Rastrygina A. Integracia cyfrovih tehnologiy u mystecykij osvitnij prostir VNZ [Integration of digital technologies in the artistic educational space of universities] / *Naukovyi visnyk Mykolaivskoho derzhavnoho universytetu. Pedahohichni nauky* [Scientific herald of Mykolaiv State University. Pedagogical sciences], 12(3) [in Ukrainian].

12. Tcherkasov V. Model formuvannja naukoj kompetentnosti maybutnih uchyteliv horeografij u procesi fahovoj pidgotovky [Model of formation of scientific competence of future teachers of choreography in the process of professional training] / *Naukovyi visnyk Mykolaivskoho derzhavnoho universytetu. Pedahohichni nauky* [Scientific herald of Mykolaiv State University. Pedagogical sciences], 12(3)

[in Ukrainian].

13. Ukrainskyi orfohrafichnyi slovnyk. Orfohrafichnyi slovnyk ukrainskoi movy [Ukrainian spelling dictionary. Orthographic Dictionary of the Ukrainian Language]. Kyiv : Dovira, 2002.

АНОТАЦІЯ

На межі XX – початку XXI століть у сучасному суспільстві проявились такі світоглядні погляди, які сьогодні визначають подальший розвиток політичного, економічного, соціально-культурного життя народу України та усієї прогресивної світової спільноти.

Головне питання, яке стоїть перед нинішніми освітянами, – підготовка якісних майбутніх фахівців вищої освіти.

Матеріали пропонованої статті дають відомості про проведення науково-практичних конференцій за період останнього навчального року.

Аналізуючи останні дослідження, автор розглядає різні наукові підходи, зокрема культурологічний підхід, до викладання навчальної дисципліни “Художня культура”, яку студенти мистецьких факультетів вивчають на останніх курсах.

Науковець пропонує застосовувати інтегративні процеси в освітньому просторі мистецької освіти.

Автор виокремлює складові компетентності молодого фахівця:

- музичну обізнаність;*
- методологічну складову;*
- виконавську діяльність спеціаліста;*
- музично-інформаційну можливість.*

У статті запропоновано починати підготовку майбутнього фахівця з першого курсу, з навчальної дисципліни “Історія української музики”, що уможливіє застосування різноманітного музичного матеріалу (музичний фольклор та сучасні музичні опуси). Усе це емоційно впливає на людину, допомагає розвивати її загальні дієздатні можливості і суто професійні творчі здібності.

Автор переконує, що оновлення сучасного освітнього простору передбачає активне застосування нових музичних творів, призначених для дітей та юнацтва (як їх виконання, так і сприйняття), запропонували застосування новітніх технологій (DVD), які екранізують дитячі спектаклі лялькових театрів з цікавими казковими сюжетами.

Автор пропонує фактологічний музичний матеріал, який допоможе майбутньому фахівцеві досягти високої професійної майстерності.

Ключові слова: *оновлення, навчальна дисципліна, поєднання, професійна підготовка, майбутній спеціаліст.*